

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA PTUJ

Leto II. — Štev. 3

Izhaja štirinajstdnevno

Ptuj, 10. februarja 1949

Mesečna naročnina din 6.—

Cena din 3.—

Združena zemlja!

Izjava za pristop v zadrugo... Stefan je čital besedo za besedo, ob stal in čital znova, da ne bi ničesar prezrl, kar bi se po podpisu izjave dalo drugače tolmačiti, kot je on razumel. Vedno je pred podpisom pomislil, kaj dela, ker je že njegov oče trdil, da napisane in podpisane reči bolj držijo kot dober domenek. Ni mala reč, odstopiti zemljo zadrugi, voze, stroje, vprežno živino, pa še hoditi sam in s svojimi ljudmi v zadrugo na delo. »Ah vrag«, je rekel sam pri sebi, »zavoljo vsega tega sem si že dolgo belil glavo, nazadnje bom pa le podpisal... V treh letih se bom že prepričal, kako bo državi in nam zadrugarjem koristilo delo na naši združeni zemlji. Videl bom, kako si bomo znali pomagati pri delu v brigadah. Radoveden sem, kako se bomo zbagali zaradi živine in gospodarskih poslopij. V pravilih za Kmetijske obdelovalne zadruge je določba, da se 1—5% celotnega dohodka zadruge letno vnaša kot delež na vrednost zemlje... Skoraj ne morem verjeti, da bomo od čistega dohodka zadruge plačali samo 3% davka šele v drugem letu, prvo leto pa nič. Vsako besedo zadrugnih pravil in pristopne izjave bom občutil na svoji koži, če je res dobro mišljena. Pošteno delo me ne more spraviti na slabo življenje. Saj pa bomo v zadrugi sami domači možje. Naše žene in otroci nam bodo pri vsem pomagali. Zaščito in podporo imamo tudi v ljudski oblasti. Počasi se bom znebil dolgov. Davčnih skrbi ne bom imel. Otroci me ne bodo preganjali za doto, ker bodo imeli v zadrugi svojo eksistenco. Izšolali se bodo. V zadrugi bodo vodili delo po strokovnih nasvetih in naših izkušnjah za boljši pridelek, za njihovo in naše boljše življenje. Zemljo pri hiši si bomo obdelovali, redili krave, prašiče za domače kolone, perutnino, zajčke in čebele.

Vse to nam bo priboljšek, osnovne življenjske pogoje pa si bomo ustvarjali z zadrugo.

V naši državi je bilo mogoče odpraviti sovraštvo med ljudmi raznih narodnosti in vere, jih združiti v oboroženi ter voditi v borbo proti fašističnemu sovražniku. Kako ne bi bilo mogoče odpraviti nesporazumov med našimi možmi na vasi in jih voditi na zadrugne njive v borbo za lepše življenje.

Z ljudmi v vasi in drugimi se bomo razumeli, saj bomo skupaj orali, sejali in drugo. Mesto dosedanjega zbadanja si bomo svetovali izboljševati naše delo, za tem pa tudi zaveli in zavlesali. Dokazali bomo, da smo iz stare vasi ustvarili novo. Naše življenje bo novo. Zgradili bomo še nove hiše, ki bodo gledale preko naših koč.

Delavcem v mesto bomo pisali, kaj delamo. Prišli nas bodo obiskat in jim bomo pokazali naše zadrugno podjetje. Mogoče nas bo še kdaj obiskal tovariš Tito. Nasmejaj se nam, bo, ko mu bomo povedali, kako je bilo, ko smo zbirali prve pristopne izjave.

Poročilo o ljudskem posojilu

3.954.048 vpisankov ljudskega posojila na področju FLRJ (razen prip. JA in NM) je od skupne vpisane vsote din 4.098.229.000/50 vplačalo din 3.864.122.813. (Iz poroč. Zvez. vpis. kom.)

Opozorilo!

Zaradi spremembe v uredništvu prosimo, da pošljete morebitne reklamacije v zvezi s sprejemanjem in plačevanjem našega lista.

OB STOLETNICI Prešernove smrti

V Kranju je 8. februarja 1849 umrl France Prešeren, prvi Slovenec, ki je doumel po navdihu in po svoji veliki izobrazbi, da so se ob njegovem nastopu že svetlikali skozi goste jutranje hudournne oblake daljni žarki nove dobe za človeštvo in za naš nepriznani, v samem sebi sprti, z napakami obloženi, a v pravico in resnico verujoči narod. Prešernove pesmi so dokaz, da je naše ljudstvo ohranilo ne glede na potoke krvi in solza, ki jih je potočilo v bojih s Franki, s Turki, z »grajščaki« in v habsburških dinastičnih bojih. tvorno moč in voljo, doseči na vseh področjih druga evropska ljudstva. se med seboj zediniti, družbeno preurediti in stremeti po zedinjenju s slovenskim jedrom.

V počastitev 100-letnice njegove smrti smo imeli v Ptuju od 3. do 8. t. m. v gledališču prireditve za odrasle s predavanjem, recitacijami, Nušičevo komedijo »Gospa ministrica«, predstavo za pionirje in slavnostno akademijo s programom.

3. XII. 1800
do
8. II. 1849

Alojzij Gangl:
France Prešeren

Prešernovemu spomину

(ob stoletnici Prešernove smrti spesnil Branko Rudolf)

Naj bo na ravnem, naj bo med gorami, vsepovsod, kjer Slovenija živi, pevca slavimo, ki živ je med nami, tudi če davno že v grobu leži.

V pesmih še biva med nami Prešeren, vedno naš narod bo pevca častil. Ljubil je, pel in trpel in neveren z vero v človeka rojake budil.

Zbrani Slovenci budimo spomine: samega sebe nam je daroval, srca nam vnel je za čast domovine, ko se za srečo človeštva je vžgal.

Strune zbudil je še v nas poezije, v živih ljudeh nam bo živel vse dni; vse, kar sejal je, naj v srcu nam vzklije, kakor cvetlica, ki v zemlji kali.

Partija, vodilni odred delavskega razreda, in njeno delo na podeželju ptujskega okraja

Na konferenci sekretarjev osnovnih partijskih organizacij v ptujskem okraju dne 3. februarja t. l. je član Okrajnega komiteta KP tov. Živc Jože v referatu o zadrugništvu podal obrise vodilnih nalog bodočega dela med drugim v sledečem:

Nekateri člani Partije in sekretarji na podeželju so vodili med ljudstvom priprave za združitve malih in srednjih kmetov v kmetijsko-obdelovalne zadruge. Uspeh njihovega požrtvovalnega dela in pomoči komisije CK KPS se danes odraža v tem, da so na novo ustanovljene zadruge v Desterniku, Trničah in Grajeni, drugje pa se vršijo priprave.

Vodilna naloga osnovnih organizacij KP v našem okraju je v pomoči upravnim odborom novoustanovljenih zadrug pri pravilnih začetnih političnih, organizacijskih in tehničnih prijemih v zadrugah. Malim in srednjim kmetom, kjer še ni zadrug in kjer so ti še izven zadrug, je treba omogočiti po poti pritegovanja ustanovitve oziroma priključitev k zadrugam, čim so se za

to odločili na podlagi prepričevanja.

Zanimanje za ustanavljanje Kmetijske obdelovalnih zadrug se naglo razvija. Večji kmetje so bili v kapitalističnih pogojih razvoja med prvimi za uporabo vseh novejših tehničnih naprav, ki jih še danes posedujejo, sedaj pa se temu izmikajo, ker se ne bi radi odrekli samoljubnemu življenju, delovni disciplini in pravičnemu razdeljevanju pridelanih proizvodov. Ne bi se radi podredili zavesti, da je v socialistični družbi vas družina enakopravnih, svobodnih delovnih ljudi, ki ustvarjajo združeni na zemlji svoje vasi boljše življenje svojim otrokom in pomagajo s kmetijsko proizvodnjo opravljati naloge planskega gospodarstva.

Večina malih in srednjih kmetov gre po napredni poti, manjšina pa zaostaja kot pri vsaki stvari.

Naloga partijskih celic na ptujskem podeželju je tudi v vodstvu množičnih sestankov organizacij Osvobodilne fronte ter v pojasnjevanju o razvojnih možnostih in prednostih kmetijsko obdelovalnih zadrug pred zasebnim drobnolastni-

škim gospodarstvom. Tako bodo naši ljudje spoznali politično in gospodarsko vsebino zadrugnega življenja.

Vodstvo visoke budnosti nad poskusi razbijanja priprav ali obstoja ustanovljenih zadrug je prav tako naloga osnovnih partijskih organizacij. Ustvarjanje in razširjanje lažnih parol in vesti ne smejo na vaseh mimo partijscev, ker bi s tem prepustili sovražnikom socializma svojo vodilno vlogo.

O delu osnovnih partijskih organizacij na podeželju v pogledu združevanja v zadruge je dal vodilne smernice tudi član OK KPS tov. Belšak Franc, o delu na ostalih sektorjih pa pred in po tem referatu člani OK KPS tov. Grden Lovro, Maver Ivan, Briški Lojze in Furlan Dušan.

V poročilih in diskusijah sekretarjev osnovnih partijskih organizacij so bili prikazani uspehi njihovega vodilnega dela ter organizacijske stare in nove napake.

Na konferenci sprejeti sklepi zajemajo nujne naloge bodočega partijskega dela.

skega življa na Koroškem med drugim z besedami:

...Ob koroškem plebiscitu 1919/20 je bilo potrebno, da je bil skovan bojni klic »Koroška Korošcem« in »ven s Kranjci« itd. ... Danes so razmere postale drugačne; Koroška je sedaj najjužnejša pokrajina velike države. Obramba te države zahteva narodno očistitveno v obmejnem ozemlju. Zato tudi ne smemo trpeti, da bi se tu na mejni vedli Slovenci v sovražnem smislu do Nemcev in države. Ne smemo se nič več delati razlike med Nemci, Windischerji in Slovenci. Windischerji, ki priznavajo, da pripadajo nemškemu narodu, so pač Nemci, za Slovence pa ne more biti tu več nobenega prostora. To stališče je treba z vso oostrostjo zastopati tudi pri socialnih ustanovah naše države; tako bomo smeli v bodoče dajati pomoč za otroke samo politično zanesljivim, kajti nobenega interesa nimamo, da bi s socialnimi pridobitvami naše države olajšali življenje našemu nasprotniku.

Prvi začetki Osvobodilne fronte na Koroškem so nastali v goratem območju vzhodnih Karavank. Kotline in doline okoli Zelenke Kaple so postale izhodišče osvobodilnega gibanja na Koroškem. Sele, Korte, Obirsko, Lobnik, Lepena, Bela in Zelenka Kapla so kraji, kjer se je Osvobodilna fronta na Koroškem najbolj zasidrala. Tu je bilo doma veliko tistih dezerterjev, ki so se nemški vojski odtegnili že pred napadom na Jugoslavijo, pozneje pa so postali prvi koroški partizani in prvi aktivisti Osvobodilne fronte. Svoje delo so začeli v tistih mesecih, ko so Nemci iz Ukrajine prodirali proti Kavkazu in Volgi.

Največja bitka koroških partizanov z Nemci se je odigrala v bližini nekdanje jugoslovansko-avstrijske meje, oz. po tamkajšnjih hribih od 19.—24. avgusta 1944. Bojevala sta jo 1. in 3. bataljon VKO. Udeležili so se je člani osrednjega štaba in grupni komandant »Gašper«. Že 13. je štab zvedel, da so Nemci pripeljali v Črno delo veliko vojaštva in tankov. Za 19. avgust so partizani zaprli vse poti v Bistvo in Koprivno. Nemška kolona je prišla in zadelala na zasedo in bila ponovno odbita. Tretji bataljon jim je dopoldne padel v hrbet in jim razbil vso komoro. Prvi bataljon, ki je uspešno kluboval vsem nemškim kolonom je bil istega dne v nevarnosti, da mu vpadе v hrbet druga nemška kolona, ki je prodirala iz Podpece. Bataljon se je pomaknil 2 km nazaj na nove položaje. Ko je potem nemška kolona ponovno hotela prodreti iz Črne, je bila zopet odbita.

Gauleiter Rauner je 3. decembra 1944. v govoru označil položaj v prostoru njegove oblasti:

»Položaj v našem prostoru ni zadovoljiv, kar se tiče varnosti. Ta je tak, da se mora brezpogojno spremeniti. Omenil sem že, da je prisotnost banditskega gibanja z vojaškega vidika pomembna. Tri leta smo se že pobijali z uspehi in neuspehi. Toda na položaj ni treba gledati tragično kakor pred enim letom.

Fronta na jugovzhodu se vedno bolj približuje. Poskusiti bomo morali, da tukaj ustvarimo fronto, ki jo bomo mogli v stiski držati, ali pa bo sovražnik stopil na domača tla.

Fronto bomo mogli zgraditi le, če bomo v tem od band okuženem prostoru končno napravili red. To je postalo nujno. To sem tudi predložil v Führerjevem glavnem stanu. In posrečiti se nam mora, da ne bomo banditov samo zadržali, temveč izvedli, kar se tega tiče, popolno očistitve.

Po zlomu hitlerjevske Nemčije so slovenski partizani za nekaj tednov zasedli znaten del Slovenske Koroške in ga osvobodili tisočletnega nemškega jarma. Kljub še vedno močnim nemškim silam in kljub kopičenju najrazličnejših kvizlinških enot, ki so bežale iz Jugoslavije, so se mogli veseliti slave zmagovalcev nad Nemci in osvoboditeljev rodni koroških bratov. Popolne zasedbe vsega slovenskega ozemlja na Koroškem pa niso mogli doseči, ker so prej od jugozahodne strani Italije in Kanalske doline prišle zavezniške enote. Njim je bilo po potrdanskem sporazumu med velikimi tremi določeno, da ob zlomu Nemčije okupirajo Avstrijo v starih republiških mejah. Zato je partizanska zasedba mogla biti v takratni situaciji samo začasna. Dne 21. maja so se po ukazu jugoslovanskega vojaškega poveljstva začeli slovenski partizani umikati iz krajev, ki so jih napojili s svojo srčno krvjo. V nekaj dneh so se umaknili do stare jugoslovansko-avstrijske meje, ne da bi se Jugoslavija odpovedala svojim zahtevam po osvoboditvi in priključitvi Slovenske Koroške k Jugoslaviji.

(Iz koroškega zbornika)

DOVOLJ SMO MOČNI ZA PLANSKO DELO

Polenšak, februarja 1949. Člani sekretariata aktiva LMS v Polenšaku smo na seji 2. febr. t. l. sprejeli predloge naših mladincev, jih overili in zajeli v osnutek plana za leto 1949, ki bo predložen v diskusijo in odobritev članom aktiva na volivni konferenci.

S prevzemanjem nalog iz 5-letnega plana hočemo mladinci na Polenšaku, organizirani v LMS, dokazati svojim mlajšim in starejšim domaćinom, da smo dovolj močni za delo in pomoč pri izvajanju planskih nalog za naše srečnejše življenje.

Naš osnutek plana zajema naloge:

1. Vključitev 35 mladincev v LMS.
2. 30 mladincev bomo vključili v Kmetijsko zadrugo kot glavne člane.
3. Tri odborniška mesta v KZ bodo prevzeli mladinci.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Načelo samoodločbe in Koroški Slovenci

Pogajanja za sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo, ki so začela 7. februarja t. l. bodo dokaz, kako upoštevajo predstavniki držav Zapadne demokracije načelo samoodločbe pri reševanju priključitve Slovenskega dela Koroške k Jugoslaviji.

Neumrljiva težnja po svobodi ni pri koroških Slovencih, pa čeprav so morali že toliko desetletij živeti pravi peklo na svoji zemlji, nikda, poglavalno čudovitih mladik, kakor jih je poglaval v valiki vojni proti hitlerjevski Nemčiji. Atlantska listina, zlasti njen tretji člen, ki poudarja načelo samoodločbe slehernega naroda, da si oblikuje svoje vladne oblike, in šesti člen, po katerem se bo vsem deželam nudila možnost varnega

življenja na njihovem ozemlju, je dala, zlasti ko so jo podpisale Sovj. zveza in še 23 drugih držav, slovenskim borcem moralno oporo in perspektivo uresničenja borbenih prizadevanj. Slovenci na Koroškem so zaslutili, da je njihova bodoča usoda odvisna od njihove lastne aktivnosti. Pred očmi se jim je v daljavi pokazala rešitev iz sužnosti — svoboda. Kljub največjim nasiljem in najstrašnejšim gestapovskim metodam ni bilo več miru na Koroškem. Koroški so vedeli, zakaj so se začeli boriti...

*

V Celovcu je razvil Maier-Kalbitsch 10. julija 1942 v predavanju funkcionarjem NSDAP načrt za uničenje sloven-

Fronta, mobilizator delovnih množic

Frontni plan Velike Nedelje za leto 1949

Vel. Nedelja, februarja 1949. Naš krajevni odbor OF je sprejel predloge naših članov množičnih organizacij za delo članov v letu 1949 ter izdelal sledeči plan:

1. V Veliki Nedelji, Sodincih in Trgovišču bomo ustanovili frontne kotičke. Za študij se bomo posluževali tukajšnje knjižnice, ki obsega 600 knjig. Pomagali si bomo z izposojenim radio aparatom. Frontne kotičke bomo imeli do dovršitve

(Nadaljevanje s 1. strani)

4. Za zaposlitev v industriji bomo pritegnili 3 mladince.

5. V izobraževalni tečaj bomo zajeli 60 mladincev.

6. Pri gradnji zadružnega doma bomo opravili 10.000 prostovoljnih ur.

7. Ustanovili bomo delovno četo, ki bo štela 30 mladincev.

8. Igralska skupina bo izvedla pet prireditev, od tega eno prireditev že v predkongresnem tekmovanju.

9. Do IV. kongresa LMS, t. j. do 6. aprila t. l., bomo preštudirali referate in sklepe IV. kongresa SKOJ-a

Zadružnega doma v stari šoli, v Trgovišču pa se bo nadaljeval že ustanovljeni frontni kotiček v gasilskem domu. Člani fronte iz Trgovišča bodo nabavili radio. Za frontni kotiček v Sodincih stala knjižnica in radio že na razpolago.

2. Z vzglednim delom in prepričevanjem bomo pokazali pot v Osvobodilno fronto tistim domačinom, ki se doslej še niso vključili.

3. Organizirali bomo članstvo k dograditvi prosvetne dvorane v Zadružnem domu že do 1. maja t. l. Nudili bomo to svojih članov pomoč pri ustanovitvi zadružne ekonomije.

in Skupnega kongresa SKOJ-a in LMJ.

10. Ustanovili bomo pevski zbor.

11. Organizirali bomo 3 izlete.

12. Na mladinske akcije bomo poslali 3 mladince.

13. Ustanovili bomo fizikulturno društvo.

Da si bomo izvolili zavedno in delovno vodstvo mladinskega aktivna, že vršimo priprave. Volitve bomo izvedli do 20. febr. 1949.

V svojem vodstvu hočemo imeti mladince, neustrašne, predane in skromne sinove naših delovnih ljudi, ki se borijo za zgraditev socialistične družbe tudi v naši vasi.

4. Prevzeli bomo iniciativo za sklicanje in izvedbo občnega zbora Kmetijske zadruge, ker upravni odbor obstoja le na papirju. Zbrali bomo predloga za novi upravni odbor Kmetoze.

S tem bodo naši člani OF izvršili dej sprejem na naši vasi, ki jih predvideva plan OF.

Fronta, voditelj delovnega tekmovanja...

Sesterže, jan. 1949. Predstavniki množičnih organizacij našega področja smo na januarskem sestanku t. l. preverili predloge članov množičnih organizacij za 1949 in sprejeli plan:

1. Letošnje delo množice našega kraja bomo usmerili na udarniško delo za popravilo cest in druge akcije;

2. Nečlanom OF bomo prikazovali pot v frontne organizacije;

3. Svoje obveze poročanja o doseganju plana in plačevanja članarine bomo izvajali pravočasno;

4. Uvedli bomo dvakratni mesečni študij;

5. Sestanke članov OF bomo sklicevali enkrat mesečno;

6. Z množično agitacijo bomo pospeševali tempo in uspešnost akcij oddaje kmetičkih pridelkov.

Na koncu sestanka so pomoči potrebni člani OF prejeli od predsednice APŽ tov. Kolenko Matilde nakaznice za čevlje.

bo treba za njihove osnovne življenjske potrebe in iskati pogoje, da se bodo v svojih obratih počutili kot doma.

Most ali zadružni dom?

Tržec, jan. 1949. Volivci s področja našega KLO smo na zboru v januarju t. l. predlagali, da bi najprej zgradili betonski most čez Poljskavo v Sp. Trzcu. To bi mnogo pomagalo predvsem posestnikom, da ne bi v zimi vodili čez potok živine. S tem se je mnogo živine pokvarilo. Predlog ni prodrl, ker nas je bilo na sestanku samo 26 volivcev.

Ostali volivci bodo brezdvomno dali prednost zadružnemu domu, ki bo v pomoč ljudem, da ne bodo pozimi čakali na spomlad in si z zaostalostjo kvarili veselja do življenja, pomagali pa bodo tudi pri gradnji mostu.

Kruh iz ptujskih mestnih pekarn

V mestnih parnih pekah smo spekli v lanskem letu za sindikalne menze v Ptuj in Strnišču, za kuhinje gostinskih Mestnih podjetij, Dijaški dom, razne tečaje, prireditve in privatne potrošnike dnevno povprečno 2000—2500 kilogramov kruha. Nalogo preskrbovanja Ptuj in Strnišča s kruhom je vršila prvotno naša pekarna št. 1 (ob mostu), v poletju 1948 pa sta nam bili iz privatnega sektorja pritegnjeni še pekarni na Sp. Bregu (Korošče) in na Ormoški cesti (Kozel).

Strokovno in upravno ter prodajno delo nas opravlja 13 moških in 7 žensk moči, ki smo vključeni v Sindikalni podružnični živilskih delavcev in nameščencev.

Rešujemo se zaostalosti Škropljenje iz letal

Z gospodarskim letalstvom bo letos v Jugoslaviji poškrabljenih 45.000 ha gozdov. Lani je bilo v 13 dneh poškrabljenih 2526 ha gozdov, ki jih je ogrožal gozdni mrčes.

Kmetijska raziskovanja

Srbski kmetijski raziskovalni zavodi proučujejo okrog 4000 novih vrst krompirja. Med drugim so dognali, da je v prvi polovici aprila sajena koruza za 30% rodnejša.

Strojno sajenje krompirja

V osišeški livarni so v izdelavi stroji za sajenje krompirja. Načrt za tovrstne stroje je izdelal novator znanstvenega zavoda za mehaniziranje poljedelstva v Ljubljani tov. Stanko Perljavenj.

Prispevek za dvig sadjarstva

Delavsko nameščenska potrošniška zadruga v Ptuj je dala svoj prispevek za dvig sadjarstva v ptujskem okraju v znesku din. 260.490,69 Kmetijskemu odseku Okrajnega ljudskega odbora v Ptuj. Nabava škropiva proti drevesnemu kaparju in drugega materiala bo veliko pripomoglo pri odstranjevanju naravnih težav za dvig in izboljšanje sadjearstva v našem okraju.

Fototehnika

Sindikalne organizacije, zainteresirajte svoje člane za Fotokrožek v Ptuj. Prijave sprejema pisarna Avtomoto društva v Ptuj.

Okrajno avtoprevoznništvo v Ptuj in njegove usluge

Ptuj, februarja 1949. V vseh okrajnih gospodarskih akcijah, kjer je šlo za hitrost in prevoze, je naše okrajno podjetje v letu 1948 s tovornimi avtomobili opravilo nešteto uslug Fronti, Kmetozam ter drugim ustanovam in podjetjem. V prahu in blatu o ostajali sledovi koles naših avtomobilov. Nad 115.000 km je ostalo za nami. Pridelek polj, vinogradov, sadovnjakov, živinoreje, proizvodi podjetij, premog, drva, kamenje, pesek in drugo so nam natovarjali in iztovarjali delavci podjetij, uslužbenci Kmetoz, frontni prostovoljci in drugi. Pri mnogih delih pa je bilo treba čakati... Ko so bili vozovi pravočasno na mestu, druge ni bilo začeto ali pa je običajno. Vedno znova smo morali pojašnjevati, da nismo zadovoljni z opravičilom čakanja: »Saj gre na naš račun«. Ne zadovoljujemo se z odškodnino za izgubljeni čas. Naš cilj je čas storilnosti, ne pa izgubljeni čas.

Spoznali smo nešteto napak, ki so črpale našo potrpežljivost. Nepriljubljeni tovori, premalo ljudi za natovarjanje, nepravilna skladišča, nespre-

no izogibanje na cesti, naročila za »takoj« in ure dolga čakanja, vožnja brez obojestranskih tovorov itd. so pojavi, ki so sovražniki uspehov v našem prevozništvu. Gledam, po podatkih, kdo je dosegel več ton (kilometrov, manj defektov in več prihranjenega benzina). Naši s smradom benzina prepojeni šoferji Podbreznik Konrad, Mikulec Jože, Bezjak Stanko, Prelog Konrad in drugi so stalno za volanom. Mnogi opoldne sedajo k obedu, ko smo mi še na cesti. Drugi sladko spijo, ko trgajo naši motorji nočno tišino.

Z delom smo se uveljavili. Stevilo vozov našega voznega parka se večja. Počasi dosluhuje mehanizem, kamenje trga gume, kabli popuščajo... Popravljamo si sroti in zopet vozimo.

Letos začnemo znova. Stare izkušnje na voznjah nam koristijo pri novih nalogah. Zopet se pripravljamo na spopad z birokratsko počasnostjo, proti pojavom zavlačevanja in zdrževanja našega prevoznništva.

Pomoč zadružnim članom

Dolena, januar 1949. Upravni odbor naše Kmetijske zadruge je na seji januarja letos sklenil, da bo ustanovljen odsek za mizarstvo. Prostor za to je že najet in pripravljen. Za poslovanje je sprejet izučen mizar tov. Merkuš Adalbert.

Na prihodnjem občnem zboru bo

mo med drugim obravnavali tudi vprašanje čevljarske in krojaške delavnice.

Tako bo naša zadruga lahko tudi z obrtnimi storitvami pomagala zadruharjem, da jim ne bo treba prositi privatnikov za včasih precenjene usluge...

Odkupni uspehi Kmetijske zadruge v Budini

Budina, febr. 1949. Naša Kmetijska zadruga ter zadrugi v Krčevini in Turnišču so odkupile v letu 1948 na področju MLO Ptuj od zasebnih kmetijskih gospodarstev nad 262 ton krompirja, 19 ton koruze, 17 ton pšenice, 14 ton rži

in 65 ton sladkorne pese. V tem niso vračunane količine družbenih kmetijskih gospodarstev. S strani Frontnih organizacij mesta in vasi je bila pri odkupu dana znatna pomoč za politično in organizacijsko predpripravo.

Ovire pri odkupnih akcijah so povzročali špekulanti

Vsakoletno začenjamo kmetovalci z delom na naših njivah in travnikih ter v gozdovih. Izvršujemo nešteto težkih del in odpravljamo vsemogoče ovire, da bi dosegli čim večji uspeh našega dela. Po delu pa si zapisujemo eno in drugo.

Po osvoboditvi smo se prepričali o tem, da je potrebno zapisovati in sproti javljati vse spremembe pri zemeljskih površinah in o posevkih krajevnemu odboru. Z zapisnimi podatki smo si pomagali za lažji pregled nad domačim gospodarstvom, ob raznih popisih pa smo s točnimi podatki pomagali pri delu svojim ljudem v frontnih organizacijah in krajevnem odboru. Veselilo nas je, ko pri raznih akcijah pri nas ni bilo zamud in ko smo se z našimi funkcionarji v dobrem razhajali. Gotovo smo ustvarili drugačen vtis s pomočjo pri delu, kakor pri hišah, kjer je bilo treba iz poedinca vleči nesigurne in nepopolne podatke, jih potem proverjati, voditi kontrolne komisije in gledati razburjene navčneže, ki za svojo nevednostjo skrivajo svoje premoženje. Pri odkupih so se nam predpis spreminjali največ ravno zato, ker so poindci s svojo nesigurnostjo ustvarili pri organih oblasti nezaupanje tudi v naše točne podatke.

Naši krajevni funkcionarji radi vpišejo vse spremembe, ki jih sproti javljamo, ker se sami borijo proti nepravilnostim, ki jih včasih silijo, da morajo delati cele noči. Svojih odbornikov nimamo za to, da bi odgovarjali za malomarne in špekulante, temveč zato, da bodo pomagali nam malim in srednjim kmetom uživati zaščito države pred izkoriščanjem.

Tudi letos se bodo izvajale popisne in odkupne akcije. Tokrat ne bomo več dopustili, da bi ustvarjali zmedo v naših vaseh skrivajući posevke. Po resničnih površinah in vrstah posevkov bomo dali svoje prijave, nakar bo obratna obveza za vsakogar točen. Če se bo še kdo poskušal delati neumnega, da ne ve, koliko ima premoženja, mu bomo mali in srednji kmetje pokazali, kje se končajo naše parcele in začnejo njihove.

Pri letošnjih odkupih bomo dokazali odkupnim organom in funkcionarjem, kdo se na naših vaseh zavestno vključuje v plansko gospodarstvo.

Promet s krompirjem odprt

Po obvestilu MTP v Ljubljani je uknjena zapora prometa s krompirjem za tiste pridelovalce krompirja, ki so izpolnili obveze kontrahiranja ali predpise.

Iz pis. MTP.

Učijo se obnašanja v socialistični družbi

Medvedce, febr. 1949. Kmetije iz naše vasi Lamberger Stefan, Goljat Marija, Peršuh Franc, oba Medved Simona, Sagadin Simon in Napast Ludvik so bili letos januarja kaznovani s strani IO OLO Ptuj na plačilo denarne kazni, ki znaša skupno din. 185.000. Od tega odpade na Lamberger Jožeta in Goljat Marijo din. 70.000, na Medved Simona in Sagadin Simona din. 40.000, ostale pa na ostale.

Dne 28. jan. 1949 so se zagovarjali pred IO OLO v Ptuj zaradi iz-

Naselitev Ptuj

Ob koncu leta 1948 je živelo na področju MLO Ptuj 3358 prijavljenih oseb moškega in 4307 ženskega spola. Stevilo prebivalcev ptujkega področja se je od leta 1947 na 1948 povečalo samo za 121 oseb.

Na Hajdini se izobražujemo

Hajdina, febr. 1949. Uprava naše osnovne šole je organizirala v januarju t. l. večerni izobraževalni tečaj, ki se

mikanja obvezni oddaji koruze. Hoteli so se opravičiti z izgovori na slab pridelek, mokro letino in drugo. V Ptuj so se imeli priliko spoznati tudi z večjimi gruntarji iz Dragonje vasi, Starošinc in Slovenskih goric, ki so bili kaznovani na plačilo din. 170.000.

Ker večina naših velikih kmetov kaže svojo nespravljalnost z naporji delavcev, malih in srednjih kmetov, jih je pač treba naučiti socialističnega obnašanja...

vrši 3 krat na teden po 4 ure. Predavanja so iz kmetijstva, zadružništva, slovenščine, zgodovine in racunstva. Dolej je obiskovalo ta tečaj največ mladine. Slušatelj iz Skorbe in Gerečje vasi. Iz naše vasi obiskujejo tečaj samo 4 mladinci. Najbrže se ostali ne zavedajo, da je duševna zaostalost in neizobraženost neizprosna sovražnica naših ljudi.

Sporočajte uredništvu želje in pripombe naših bralcev!

Investicijska delavnost OLO-Ptuj v letu 1948

Ne oziraje se na pomanjkljive izkušnje in objektivne težave, ki so obstajale v letu 1948 pri izvajanju plana gradenj in nabave najrazličnejšega inventarja ter opreme, smemo z zadovoljstvom ugotoviti, da je OLO Ptuj izpolnil ta plan 95%-no.

Skupnih investicij je bilo izvršenih za znesek 28.757.000 din. K temu prištejemo: 5.871.000 din, kolikor je okrajni ljudski odbor plačal v letu 1948 za dela, izvršena v letih 1945—1947. S tem dodatnim zneskom so bile financirane neporavnane investicije lokalnih podjetij, ki so se na ta način asanirala in vskladila z okrajnim petletnim planom.

Od uporabljenih 28.757.000 din je šlo 12.897.000 ali 45% za takzvano kapitalno izgradnjo, 15.860.000 ali 55% pa za družbeni standard. Ta porazdelitev nam dokazuje, da polaga tudi OLO Ptuj v skladu s splošnimi smernicami okrajnega petletnega plana vso skrb v investicije, ki neposredno boljajo življenje delovnega ljudstva v okraju. To fluštrira tudi dejstvo, da je plan kapitalne izgradnje bil izvršen 92%-no, plan druž. standarda pa 98%-no.

Najvažnejši objekti kapitalne izgradnje so bili: elektrifikacija: 707.000 din (izpolnitev plana 98%), izgradnja (adaptacija) barvarne v Ptuj na Ormoški cesti za znesek 1.060.000 din (90%), odkup in izgradnja opekarne v Janeževcih 1.750.000 din (100%), nabava plemenske živine: 200.000 din (77%), izgradnja okr. podjetja za promet z vinom: 985.000 din (100%) in vzdrževanje okrajnih cest za znesek 3.794.000 din (91%).

Za nekatere objekte družbenega standarda smo porabili: pri izgradnji vodovodne stanice v Skorbi pri Ptuj in rezervirjev na Panoram 1.419.000 din (izpolnitev plana 100%), za dokončno obnovo Mladike v Ptuj 4.360.000 din samo v letu 1948 (101%), za gradnjo šole na Selah (začetek del) 250.000 din (50%), za obnovo gimnazije Ptuj, dijaških domov Ormož in Ptuj ter nekaterih osnov-

nih šol v okraju skupno 870.000 din (98%), za izgradnjo doma in šole za učence v gospodarstvu v Ptuj 650.000 din (144%) in končno ureditev otroškega oddelka v bolnici Ptuj 299.000 din (100% plana).

Investicije 1948 (28.757.000 din), kakor tudi dela iz prejšnjih let (5.871.000 din) v skupnem znesku 34.628.000 din so se financirale iz proračunskih sredstev (8.205.000 din ali 24%), iz dolgoročnih, investicijskih kreditov pri DIB-u v Mariboru (8.569.000 din ali 25%) in iz lastnih sredstev (17.854.000 din ali 51%). Znano vam je, da predstavljajo ta lastna sredstva OLO-ja Ptuj dobičke iz lokalnih podjetij. Iz tega posnemamo dve silno važni stvari:

1. dobički iz delavnosti lokalnih podjetij v našem socialističnem gospodarstvu ne gredo več v žepu manjših, lokalnih kapitalistov, temveč se načrtno uporabljajo za izboljšanje življenja vsega delovnega ljudstva.

2. Lokalna podjetja se z nemajhnimi naporji, delno celo šele po intervenciji finančnega poverjenstva do konca leta 1948 plačala ne samo akumulacijo iz leta 1948, temveč tudi vse zaostanke iz prejšnjih let in tako ogromno doprinesla k 95%-ni izvršitvi okrajnega investicijskega plana. Našim gradbenim delavcem in tehničnemu osebju pri Ogradi Ptuj (upravniki tov. Tominc Vladimir) in pri Upravi za regulacije in melioracije rek v Ptuj (upravniki tov. Cvaheta Anton) je iz lastne izkušnje znano, da je zahtevala izvršitev prednjih nalog od njih mnogo naporov, volje in samopremagovanje. V zelo neugodnih vremenskih pogojih so vztrajali in premagovali pogosto samoiniciativno težavo v materialnem oziru in tako omogočili izvedbo vseh teh investicij.

Z izkušnjami iz leta 1948 bomo letos ohranili lanski delovni polet in ga stopnjevali, tako, da bomo tudi ob koncu leta 1949 upravičeni našemu ljudstvu sporočiti: »Plan 1949 smo izpolnili stodostno«.

O sindikalni podružnici št. 3 in „Ogradi“

Gradbeno podjetje »Ograda« v Ptuj opravlja s svojimi delavci in uslužbenci temelje naloge OLO v Ptuj na področju izgradnje vasi in mesta. S svojo storilnostjo ustvarja vire akumulacije ter možnost izboljšanja gmotnega in kulturnega življenja delovnega ljudstva na področju našega okraja.

Obnova »Mladike« v Ptuj je v letu 1948, zahtevala od delovnega kolektiva »Ograda« mnogo ljudskih naporov, časa in materiala, predno je bilo poslopje končno 31. X. 1948. svečano izročeno v uporabo. Opravljena dela na šoli v Naplajah in Selah, domu onemoglih v Dorovi, dveh tovarniških objektih v Majšperku, strojni lopi opekarne v Janževcih, 15 pitališč za svinje ter manjših popravil, so vidni uspehi delavcev in tehničnega osebja »Ograda«.

Zraven izvrševanja osnovnih nalog pa so »Ogradovci« kot člani lastne sindikalne podružnice nudili delovno in materialno ter strokovno pomoč akcijam za gradnjo zadružnih domov v ptujskem okraju.

Kot večina gradbenih podjetij črpa tudi »Ograda« svojo delovno silo iz vrst kmetijskih delavcev-brezzemljašev ter malih in srednjih posestnikov bližnjih in oddaljenih vasi v okolici Ptuj, ki so po večini nekvalificirani ali priučeni v gradbeni stroki. Ker se sami premalo zanimajo za doseglo kvalifikacij, se gmočno stanje pri mnogih ne more znatno izboljšati. Zaradi tega gledajo osnovo v svojem maloposelstniškem življenju, mesto, da bi ga smatrali kot dodatek k

dohodkom iz svojega družbeno storitvenega udejstvovanja. Temu primerno je pri nekaterih tudi sindikalno udejstvovanje.

Zavedni del delavcev in uslužbencev je začel izpolnjevati obvezo sindikalne podružnice za 1949, s katero je postavljen cilj zgraditve obratnega skladišča in garaž, nad katerima bo sindikalna dvorana z odrom nad 120 sedeži in sejno sobo, ki bo obenem služila kot čitalnica. Prvo prostovoljno delo je bilo opravljeno 21. januarja t. l.

Po obsegu članstva sindikalne podružnice bi morala podružnica »Ograda« zavzeti boljše mesto, kar pa onemogoča deloma velik delovni kompleks in razsejanost delovnih moči, zaradi česar ni lahko zajemati vsega članstva na sestanke in skupne delovne akcije.

Ob koncu leta 1948 so imeli mnogi delavci še 15—40% neizčrpanih kart za tekstilne proizvode. Razna manjša nakazila blaga po OSS v Ptuj niso mogla zadovoljiti velikega števila potrebnih reflektantov, tem manj pa zadnji razpored tekstilij, ki je omogočil skupno nabavo 12 metrov blaga in 100 komadov otroških kopic. Ob teh okoliščinah sindikalni sestanki ne morejo priti do kulturno-prosvetnega dela in razredno ideološkega izgrajevanja, ker ostajajo na višini reševanja ekonomskih vprašanj.

V letu 1949 bo potrebno z ozirom na dosedanje izkušnje in direktivne govore tov. Tita na skupščini FLRJ in II. kongresu KP Srbije posvečati osebnemu življenju delavcev več pozornosti. Skrbeti

Ustanovitev obdelovalne zadruge v Desterniku

Ali je še morda kje kdo, ki bi dejal, da ne pozna izkoriščanja, bede in revščine slovenjgorskega viničarja in malega kmeta, ki ga je mogočni gruntar skozi vse njegovo življenje sramotno pritiskal k tlom? Delal in živel je, a — za drugega, ki mu je ustvaril to bedno življenje. Mnogo jih je delalo, le — za enega, ki si je kopljal bogastvo: hišo, zemljo, hleve, živino. Osorni gruntar je poznal le sebe in denar, viničarja v pusti in tesni bajti pa je prepustil človeka nevrednemu življenju. Tako je bilo nekdanj, tako je bilo do pred kratkim.

Slehernega izkoriščanega je skozi sto- in desetletja mučilo le eno vprašanje: kdaj bo konec takemu žalostnemu življenju, kdaj bom imel tudi jaz kakšno pravico? — Čakal je, in — končno dočkal. To pot mu je pokazala naša ljudska revolucija, ki se ni končala samo z nacionalno osvoboditvijo naših narodov, ustvarila je tudi orožje za socialno osvoboditev prej tako rekoč brezpravnega delovnega človeka v tovarni in na vasi.

Ker so se delovni ljudje zavedali velikih pridobitev naše revolucije, so tudi obračunali z ljudmi, ki so jih nekdanj zatirali.

Tak obračun so napravili tudi viničarji in mali kmetje v Desterniku na zboru volivcev, ki se je vršil predpreteklo nedeljo. Zboru volivcev so prisostvovali član Politbiroja CK KPS in minister za prosveto LRS tov. Jože dr. Potrč, član komisije CK KPS tov. Primožič, org. sekretar OK KPS tov. Grden in član tov. Živic. Tov. Potrč je uvodoma prikazal svetovno politični položaj ter razredna nasprotja v svetovnem merilu. Posebno je podčrtal zmago ljudske revolucije pri nas, njene pridobitve in uspehe naporov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v drugem planskem letu. Tudi o vprašanju združništva je govoril, v obliki katerega bo mogoče preobraziti naše kmetijstvo in ga dvigniti na višjo stopnjo produkcije. Tega se je dotaknil tudi tov. Živic. Neznatna peščica ljudi, ki skuša motiti naše skupno delo, ne bo zavrla hitrega in uspešnega zgodovinskega razvoja pri nas. Take ljudi najdemo tudi na podeželju, med velikimi kmeti, ki se skušajo izogniti raznim uredbam in ukrepom ljudske oblasti. To so ljudje, ki so si v preteklosti koplili bogastvo na račun revščine delovnega človeka na vasi, ga izkoriščali in mu kratili osnovne človeške pravice.

Nato so volivci imenoma razkrinkali kulake, ki bodisi odkrito ali prikrito sabotirali plačevanje davka, obvezno oddajo kmetijskih pridelkov ter navijali cene pri prekupčevanju pridelkov. Na drugi strani so izkoriščali svoje viničarje, jih sramotno najemali za tlačansko delo itd. Letna tlaka je bila od 80 in celo do 150 dni, ki so jo morali viničarji odsluževati za stanovanje, zemljo, gnoj, stelo, skratka za kruh. Na predlog delovnega predsednika tov. Mariniča je zbor predlagal in zahteval, da se tem kulakom odvzamejo viničarije, posestva pa se delno razlastijo. Razlastičena zemlja bi se naj dala v skupno, združno obdelavo viničarjem in malim kmetom. Odvzela bi se naj sledeča površina zem-

lje: Salamunu 6 ha in viničarija, Šelu 5 ha in viničarija, Pukšiču 10 ha, Cizrovi 10 ha, Bračičevi 7 ha in viničarija, Cvetku 15 ha in viničarija, Pihlerju 10 ha. Hauptmanu 14 ha in viničarija ter Firštu 9 ha.

Tako so volivci prešli na pogovor o zadruzi, ki predstavlja načrtno kmetijsko gospodarstvo. V združni obliki gospodarjenja se bo preobrazilo kmetijstvo in dvignila njegova proizvodnja. Partija in ljudska oblast bosta nudili zadruzi vso potrebno pomoč, kakor v strojih tako tudi v ostalem. Gradnja naše težke industrije pa bo nam omogočila uporabljanje najmodernejših strojev, ob katerih bo združnik vložil manj truda kot sicer. Dosegel pa večje uspehe. S strojno obdelavo zemlje in uporabljanjem vseh sodobnih agrotehničnih mer bo dosežen višji in boljši pridelek. Ker je v zadruzi pravična razdelitev dela, je tudi pra-

vično plačilo; vsakomur se plača po njegovem trudu in storjenih trudodnevih. Viničar in mali kmet ne bosta hodila več na dnino k velikemu kmetu, ker si bodo združniki pridelali vse tisto, kar bodo potrebovali za svoje življenje in družino. Skratka, uredili si bodo tako, da ne bodo več življenjsko odvisni od kulaka in mu dajali svojo dragoceno kri. Le v zadruzi si bodo ustvarili pogoje za boljše življenje.

Nato so izvolili pripravljajni odbor, ki je poverjen za vse priprave v zvezi z občinim zborom združnikov.

Za vstop v zadruzo se je prijavilo 23 viničarjev, 9 malih kmetov in 1 srednji kmet. Ta dan je pomenil za desterniške viničarje in male kmete prvi korak iz gospodarskeostalosti. Sredi starega Desternika se bo jelo razvijati novo življenje, življenje ljudi, ki hočejo delati v korist vse delovne skupnosti. Rodil se bo nov rod in ob njem bo umirala in izginjala sramotna dedščina preteklosti — mračnjaštvo, izkoriščanje in beda viničarjev.

Tečaji za funkcionarje KLO-jev v Ptuj

Izpolnjevanje temeljnih nalog ljudskih odborov zahteva od krajevnih funkcionarjev poznanje zakonov o razvoju človeške družbe, razredne borbe in zakonov naše ljudske oblasti, poznanje vloge KPJ v našem planskem gospodarstvu in v Narodno osvobodilni borbi.

Okrajni ljudski odbor v Ptuj je v zavesti te nujnosti ustanovil v januarju letos tečaj za poročevalce KLO-jev svojega področja za delo, finance, komunalne zadeve, kmetijstvo, gospodarstvo ter trgovino in prekrbo, ki bo še trajal februarja t. l.

Ceravno se ni posrečilo pritegniti na tečaj vseh povabljenih funkcionarjev, ker se nekateri ne morejo vsaj za par dni odtegniti svojemu domu ali službi, si je doslej pretežna večina tečajnikov

pridobila osnovno znanje; predavanja so bila razumljiva in razčlenjena z diskusijami.

Prosti čas uporabljajo tečajniki za individualno učenje, obiskovanje kino- in gledaliških predstav, predavanj v Ljudski univerzi ter s poslušarjem radioddaja. Ocene ob koncu tečaja izražajo zadovoljive uspehe.

S tehnično oz. ekonomsko platjo tečaja so bile zvezane težave, ki so bile zamenjane z uspehom. Tečajniki so zadovoljni s stanovanjem in hrano.

Praktično delo na terenu bo dalo vsem tečajnikom priliko za uporabo pridobljenega znanja ter jim bo utrdilo zavest, da revolucionarnih ukrepov ni mogoče izvajati brez poznanja revolucionarne teorije.

E. J.

Pridobljeno znanje bomo prenesli med delovno ljudstvo

Vel. Nedelja, jan. 1949. Ob zaključku tečaja poročevalcev KLO za delo v Ptuj, ki ga je organiziral OLO v Ptuj letos januarja, je član našega KLO-ja, tov. Belšak Ljudevit, v imenu vseh udeležencev tečaja med drugim izrekel sledečo zahvalo:

V imenu vseh udeležencev se zahvaljujem predsedniku Izvršnega odbora OLO za dobro organizacijo tečaja ter njegove vzpodbudne besede ob začetku in sklepu tečaja, prav tako se zahvaljujem tov. Elsnerju za vestno in spretno

vodstvo tečaja, kakor tudi vsem predavateljem, ki se niso ustrašili truda, da nam na dobro premišljen način v svojih izjavah in podajah potrebno znanje ter so s tem izpolnili v polni meri naša tečajna. Udeleženci tečaja bomo prenesli pridobljeno znanje med ljudstvo, ga uporabili pri našem delu, da tako koristimo skupnosti v naši domovini. Z našim delom bomo stopili na pot, ki nam jo je začrtal naš veliki voditelj in učitelj maršal tov. Tito.

Tudi žene smo zmogljive voditi komunalno gospodarstvo na vasi

Zamušani, febr. 1949. Poročevalka za komunalno gospodarstvo pri našem KLO, tov. Krajnc Franciška, se je skupno s poročevalci drugih KLO-jev ptujkega okraja udeležila tečaja, ki ga je organiziral in vodil OLO v Ptuj v času od 20. do 27. jan. 1949. Na tečaju je verno sledila predavanjem iz komunalnega gospodarstva ter pokazala veliko zanimanje za ekonomsko politična vprašanja. Okr. izvršni odbor ji je izročil ob zaključku tečaja v znak priznanja za njeno marljivost knjigo »V. kongres KPJ«.

V Selah gradimo šolo

Sela, jan. 1949. V lanskem letu smo v naši vasi zgradili temelje za enonadstropno šolo. Domačini smo opravili pomožna dela prostovoljno. Gradnjo vodi »Ograda« Ptuj. Pripravljeno je že okoli 20.000 zidakov. Prevoz te opeke smo izvršili večinoma z vprego iz Sel, pomagali pa so v manjši meri tudi s prevozi

iz celotnega šolskega okoliša. Roditelji iz Pristave s svojo pomočjo daleč zastajajo za drugimi naselji. Da bodo naši šolarji prihodnjo zimo v toplih, zakurjenih šolskih prostorih, bo zasluga našega dela, ne pa izmikanje, ki se ga nekateri ne sramujejo.

Narodna banka v Ptuj vzgaja svoje kadre

V sindikalni podružnici št. 1 organizirani uslužbenci Narodne banke v Ptuj imamo ob torkih študijske sestanke za ideološko vzgojo. Sestankov se vsi udeležujemo. Zadnja tvarina je bila zanjeta iz referata tov. Borisa Kidriča o »Graditvi socialističnega gospodarstva FLRJ«.

Zraven tega vodi naša uprava 3 krat tedensko po 3 ure strokovni tečaj za naše uslužbence-pripravnike, ki pa se ga udeležujemo tudi ostali uslužbenci. Program študija je sestavilo Ministrstvo za finance FLRJ.

Ne založite naše čekovne polonice!

Po tej knjižici bi človek sodil, da bo v tej deželi zmerom, na vse večne čase vladal kralj skupaj s parlamentom, v oni kralj brez parlamenta, v tretji parlament brez kralja.

Po njej bi človek menil, da so meje držav prav tako stalne črte kakor ekvator in oba povratnika.

Po njej bi človek mislil, da bodo kmetje zmerom, prav do konca sveta v tem okrožju ruskega carstva valjali klobučevinaste škornje in strojili ovčje kožuhe, v onem okrožju pa lenarili in rezljali žličke.

Vse to smo morali natančno znati, toda s tem znanjem nismo mogli prav nič početi. Knjižica je mirno in ravnodušno pripovedovala, da se na severu »razprostirajo neobljudene tundre«, na jugu pa »neobljudene pustinje«, toda nikjer ni bilo rečeno, da je mogoče pustinje preobraziti in tundre osvajati. Pripovedovala je o tem, da na našem jugu suša pogosto uničuje setve, nikjer pa ni rekla, da človek lahko sušo uniči.

Ko pa sem zdaj vzel v roke stari, suhoparni »Zemljepis vseh delov sveta«, se mi je posvetilo, da je to zelo zanimiva knjiga. Ko jo prebram, vidim namreč, kako zelo se je pred našimi očmi v piči četrta stoletja spremenil svet.

Vse meje so se premaknile. Nekatere dežele nimajo več kraljev, nekatere pa

Združujemo zemljo in moči

Grajen a, januarja 1949. V Grajeni smo se zbrali 21. jan. 1949 agrarni interesenti, mali in srednji posestniki zaradi občnega zbora za ustanovitev Kmetijske produktivne zadruge. Bilo nas je 75 mladih in odraslih moških ter žensk. Prišla sta tudi predsednik OLO Ptuj tov. Belšak Franc in zastopnik OZKZ Ptuj tov. Strelec Stanko.

Pet ur smo zborovali. Predsednik OLO tov. Belšak nam je predložil pomen družbenih in ekonomsko političnih sprememb v SZ in pri nas, zaradi katerih so dani pogoji za razvoj kmetijskega združništva. Obrazložil nam je prednosti združitve zemlje, orodja in delovne moči v produktivne zadruge. V primer nam je navedel zadruge Osojnik, Dravinjski vrh in Gorca Dežno in druge.

V diskusiji so se oglašali naši ljudje, ki niso prikrivali svojega navdušenja za organiziranje zadruge. Odgovore so dobili tudi kmetje, ki

jim še ne gre od srca priznanje, da se v svoji življenju bolj naslanjajo na uspehe in napore naših delavcev, malih in srednjih kmetov kakor pa na velike gruntarje. Naše delo in uspehi jih bodo prepričali, da smo pravočasno krenili na pravo pot. Nismo zato ošabni. Vemo, da pri stvarih, ki jih začenjamo mali posestniki, večji hote zaostajajo.

Izvolili smo upravni in nadzorni odbor. Takoj se bomo lotili dela, da ne bomo zaostajali za novoustanovljenimi zadrugami v Desterniku in Trnčah. Pozdravljamo priprave za Kmetijsko obdelovalne zadruge v Gerečji vasi, Šikolah, Ormožu in Središču.

Zemlja naše soseske skupnosti v obsegu okoli 55 ha bo združena z našo zemljo. Ustvarjeno je srce našega življenja, okoli katerega se bo sčasoma razvijalo močno in veliko združno gospodarsko telo, ki bo pomagalo pri vključevanju naših kmetov v socialistično gospodarstvo.

Kmalu bomo sadili... Krompir

Važnost

Dasi je krompir pozno prišel v Evropo — njegova domovina je Južna Amerika, kjer so ga začeli v večji količini saditi šele pred dobrim stoletjem —, je danes v mnogih deželah Evrope tudi pri nas ena najvažnejših rastlin. V Sloveniji ne prekaša krompirja po njegovem pomenu za naše kmetijsko gospodarstvo nobena druga poljska rastlina. Po uradnih statističnih podatkih je bilo v bivši Dravski banovini v zadnjih letih pred vojno posajenih s krompirjem povprečno 52.000 ha, torej šesti del vse njivske površine (309.500 ha). Le v krajih, ki imajo težko glinasto zemljo ali pa suho in toplo podnebje (Bela Krajina, Prekmurje) je s pšenico zasejana površina večja. Povsod drugod pa prednjači krompir, ki je zlasti v vseh višjih in hladnejših legah kakor tudi tam, kjer prevladuje peščena ali prodnata zemlja, poglavitni pridelek, ki daje kmetu vsako leto znatne denarne dohodka pa tudi poglavito hrano za ljudi in za živino. Krompir pa poleg tega zelo ugodno deluje na lastnosti zemlje, ker jo s svojimi gostimi in velikimi listi popolnoma obsekuje in ker ga med rastjo okopavamo. Zato je po krompirju zemlja rahla in sipka kakor po malokateri drugi rastlini.

Botanične lastnosti

Krompir napravi v zemlji živice, ki niso ničesar drugega kakor pod zemljo rastoča stebila. Živica na koncu odebeli v gomolj, ki je torej tudi podzemno steblo. Oblika in barva gomoljev je pri raznih sortah različna. Trebušna stran gomolja, ki z njo krompir leži na zemlji, je bolj sploščena kakor zgornja stran. Očesa, ki so na zgornjem koncu mnogo gostejša kakor na spodnjem, so stranski popki in stoje v pazduhah lističev, ki pa popolnoma izginejo. Ko krompir dozori. Globina očesa je pri raznih sortah različna. Ravno tako je različna barva kože, barva mesa in oblika gomoljev. Vse to so sorte lastnosti krompirja, ki se pa

lahko pod vplivom vnanjih pogojev in če pride krompir v drug kraj in drugačno zemljo, precej spremenijo. Celo barva kože ni popolnoma stalna.

Število stebel, ki zrastejo iz ene-ga gomolja, je v glavnem odvisno od števila krepkih očes, dasi ne zraste iz vsakega očesa po eno steblo. Iz slabotnih očes zrastejo le slabotna stebila. Ako polomimo kali, ki zrastejo v topli kleti ali v visokem kupu, oslabimo s tem očesa, da ne morejo več pograti krepkih kali. Očesa opešajo tem bolj, čim daljše kali so pogrnala in čim večkrat se polomijo kali.

Vsečina hranilnih snovi v krompirju je ta-le: škroba 10—26% (največkrat 12 do 20%), beljakovine 1 do 2%, maščobe 0.5 do 0.9%. Poleg tega je v krompirju tudi nekaj drugih ogljikovih vodikov, n. pr. pentosan (manj kakor 1%). Vseh suhih snovi je v gomoljih 15 do 34%, povprečno 20 do 23%. V krompirju je sicer malo beljakovin, a te so lahko prebavljive in jih telo večinoma izkoristi.

Gomolj kot del žive rastline diha, to je oddaja ogljikov dvokis. Pri tem se sproti razkrajajo sladkor, ki ga tvorijo encimi iz škroba. Ako se dihanje zaradi znižanja toplote zmanjša, se nakopiči sladkor in krompir postane sladek. Ako se toplota nato dvigne, se sladkor zaradi dihanja ponovno razkrajja in sladek okus izgine iz krompirja popolnoma ali pa vsaj deloma. Krompir postane sladek že pri 2 do 3° C, zmrzne pa šele pri —2° C.

Poleg navedenih snovi se nahaja v krompirju v zelo majhnih množinah strupena snov solanin. Največ solanina je v zunanji kožici in v listih, zlasti pa v jagodah in kaleh. Posebno veliko solanina je v bledih kaleh, ki jih napravi krompir v topli kleti. V 1 kg krompirja je 0.05 do 0.10 g solanina, v kaleh pa 0.50 g.

Pri zadostni toploti in vlagi začne krompir na zraku kaliti. Izpod 7° C krompir ne kali. Vendar mora pre-

(Nadaljevanje na 4. strani)

M. ILJIN

O izmišljenem in resničnem svetu

Pred nedavnim sem našel med svojimi starimi knjigami obrabljeno, dolgočasno knjižico, vezano v karton.

Bila je šolska knjiga »Zemljepis vseh delov sveta«. Najmanj pet in dvajset let se nisva videla.

Odprl sem jo in začel gledati slike, znane mi iz otroških let.

Koralni otok. Jama s kapniki. Ples na štoru gigantskega drevesa — baobaba. Sežiganje vdove v mestu Benaresu. Italijanska mlekarica na oslu. Družina bogatega kmeta iz ščigrovskega okrožja v kurski guberniji.

Vsi ti kapniki in koralni otoki so bili bledi in brezbarvni. Pa vendar so bile te slike kakor oaze v enolični puščavi. Kako tudi ne bi bile! Saj v knjigi ni bilo skoraj nič drugega kakor debelo natisnjena imena, dolg seznam zemeljskih očin, otokov, polotokov, živali, rastlin, narodov in držav. Vse je bilo preračunano in zapisano kakor v inventarni knjigi kakega velikega skladišča: toliko

in toliko prebivalstva, toliko in toliko krav in svinj, toliko in toliko kvadratnih kilometrov.

V tem skladišču je imel vsak predmet svoj predal. En predal se je imenoval »površinsko lice«, drugi »podnebne razmere«, tretji »rastlinstvo«, četrti »oblika vladavine«.

Tu naj bi bilo vse, iz česar dejansko svet obstoji. A manjkala je neka važna reč.

Manjkal je čas.

Bil je sanjski svet, v katerem se je čas ustavil.

Vse je bilo nepremično. Celine so trdno stale na svojih mestih in niti besede ni bilo o tem, da lahko preminijo svojo obliko in se celo premikajo. Višina vsake gore je bila natančno v metrih izmerjena, toda nikjer ni bilo povedano, kako so te gore nastale. Stvari niso imele niti preteklosti niti bodočnosti. Nerazumljivo je bilo, kako je svet nastal in kaj vse bo še z njim.

niti kraljev niti parlamentov. Spremenilo se je vse: »število prebivalstva«, »zaposlitev prebivalcev« in »oblike vladavine«.

Očitno je, da svet, o katerem so nam tedaj pripovedovali, ni bil resničen. marveč izmišljen.

V resničnem svetu ne ležijo stvari nepremično v predelih, temveč se gibljejo, zadevajo druga ob drugo, rastejo, nastajajo, ginejo, se spreminjajo same in spreminjajo druga drugo.

Ze davno sem želel najti knjigo o tem resničnem, neizmišljenem svetu, knjigo, ki bi pripovedovala o tem, kako svet nastaja in kako ljudje sodelujejo pri ustvarjanju sveta.

Ko sem bil šolar, sem prebral mnogo knjig o rastlinah in živalih, o kamnih in zvezdah, a nikdar mi ni prišla v roke knjiga o svetu v celoti. In kolikor bolj sem odraščal, toliko težje mi je bilo sestavljati celoto iz posameznih stvari, ki sem jih spoznaval.

Ko sem končal šolo in postal študent, sem mislil: tu v univerzitetnih predavalnicah in knjižnicah bom našel, kar potrebujem.

Tako so mislili tudi moji tovariši, ki so z menoj vred končali šolo.

Razšli smo se po različnih fakultetah kakor po raznih deželah. Ta se je posvetil botaniki, oni fiziki, tretji je postal

matematik, četrti, zgodovinar, peti kemik.

Vsak izmed nas je spoznal v svoji »deželi« mnogo zanimivih reči, toda spoznati svet počez, izvršiti »potovanje okoli sveta« se ni posrečilo nikomur.

Tako pa ni bilo samo z nami. Na tisoče ljudi proučuje v knjižnicah in laboratorijih vsak svojo stroko, a malo-kdo ve, kaj se godi za steno, v sosednem laboratoriju, v sosedni vadi.

Seveda mora človek poznati svojo stroko. A to še ne zadostuje, da spozna svoj laboratorij ali tovarno, ampak vsakdo mora vedeti tudi, kakšno mesto ima ta laboratorij in ta tovarna v veliki kanski delavnici dežele. Saj sodelujemo vsi pri skupnem delu — preobrazimo življenje. Težko je razumeti svet, še težavneje pa ga je spremeniti, če ga vidiš zgolj z ene strani.

Potrebne so nam knjige o vsaki posebni stroki. Samo iz takih knjig se lahko učimo. Toda sedaj so nam bolj kakor kdaj prej potrebne še druge knjige, ki bi nam pripovedovale o tem, kako se specialisti vseh vrst orožja shajajo k skupnemu delu in kako sodelujejo.

Prepričan sem, da bo nekoč napisana knjiga o preobrazbi sveta, o preobrazbi vsega našega starega planeta.

Ljudska univerza

Letos 24. januarja je bilo v naši ljudski univerzi zanimivo predavanje o vzgoji mladine. Predavatelj je imel namen, prikazati razliko med nekdanjo buržoazno-kapitalistično vzgojo in cilji, ki jih zasleduje naša današnja socialistična pedagogika. Predavatelj je s temeljito podprtimi argumenti dokazal, da nista dednost in okolje tista činitelja, ki že vnaprej določata otrokov razvoj, marveč da le konkretni življenjski pogoji in prirojene dispozicije usmerjajo otrokov duševni in tudi telesni razvoj. Govoril je tudi o novih smotnih vzgoje mladine v FLRJ in povdaril, da je težišče vzgoje na kvalitetnem pouku in sigurnem znanju učencev. Posebno pa je prikazal cilje, za katere smo se borili v času narodno-osvobodilne borbe in za katere se borimo danes, ko gremo z odločnimi koraki v socializem. Dobro se zavedamo Stalinovih besed: »Le veliki smotri rode veliko energijo«.

Predavanje je bilo slabo obiskano, kar je posledica nepravilne in nespretno organizacije od strani uprave ljudske univerze. Predavanja pa so se v celoti udeležili slušatelji administrativnega tečaja, ki so tudi živahno posegali v diskusijo. Prav je, da se mladina sama zanaša za novodobna vzgojna vprašanja in da postanejo jasni vzgojni smotri naše socialistične domovine.

Pisec članka v štev. 2 o uslužbencu »SAP« a s podpisom Nace naj se takoj oglasi v našem uredništvu.

Radi zvišanja naklade sprejemamo nove naročnike.

Nadaljevanje o krompirju

teči potem, ko spravimo krompir z njive, oziroma potem ko popolnoma dozori, 8 do 12 tednov, da postane krompir popolnoma kaliv.

Večji del korenin razvije krompir do globine 31 cm, precejšnje del pa sega tudi v večjo globino, in sicer do 1 m globoko ali še več. Korenine in živce nastajajo le v temi.

Krompir cvete belo, rdeče, rožasto, modro ali vijoličasto v raznih odtenkih. Barva cvetja je stalna sortna lastnost. Le pri malokaterih sortah se razvijejo iz cvetja jagodasti plodovi. V tem oziru je pri krompirju precejšnja raznoličnost. Imamo sorte, ki se pri njih cvetje niti ne razvije popolnoma, ampak že zgodaj odpade. Večina sort normalno odcvete, a ne napravi plodov, ker prašniki ne proizvajajo cvetnega prahu (peloda), ali pa se to zgodi le izjemoma. Take sorte je mogoče oploditi le umetno s tujim cvetnim prahom. Nekatere sorte pa normalno razvijajo prašnike in pestiče ter proizvajajo obilo jagod.

Sorte

Malokatera kmetijska rastlina ima toliko sort kakor krompir, saj jih je danes že več stotin. To izvira od tod, da nastane tako rekoč iz vsake rastline, ki jo vzgojimo iz semena, nova sorta. Današnje sorte krompirja so namreč križanci in če vzgajamo rastline iz semena križancev, nastajajo pri tem nove sestavne lastnosti.

Posamezne sorte se ločijo med seboj po zelo številnih zunanjih znakih in gospodarskih lastnostih, od katerih so najvažnejše te-le: barva cvetov, barva in oblika listov, barva stebel, rast in oblika grmov, oblika in velikost gomoljev, barva in površina kože, barva mesa, oblika in barva očes ter njih število, barva svetlobnih kali. Krompirjeve sorte moremo zbrati v glavne skupine po njih gospodarski porabnosti, po hitrosti zorenja in po barvi mesa.

Iz gospodarskih vidikov delimo sorte v jedilne ali namizne, gospodarske ali krmilne in industrijske.

Od namiznih sort zahtevamo predvsem, da so prav dobrega (odličnega) okusa, dalje, da imajo dosti debele ali vsaj ne predrobne gomolje s plitvimi očesi. Gomolji morajo imeti pravilno obliko, da jih moremo hitro lupiti in da gre malo v olupke. Jedilni krompir naj se dobro, t. j. hitro in enakomerno kuha in se ne sme razkuhavati. Meso bodi brez temnih lis ali peg, ki nastanejo pri nekaterih sortah med kuhanjem. Kako se krompir kuha, je najbolj odvisno od množine škroba in pa od razmerja med množino škroba ter beljakovin. Krompir, ki ima na en utežni del beljakovin manj kot 12 delov škroba, je špehat ali milnat in dober zlasti za solato. To lastnost imajo predvsem zgodnje sorte. Sicer je pa za splošno porabo v kuhinji krompir najboljši, ako pride na en del beljakovin 12—16 delov škroba. (Dalje prihodnjik.)

Statut Ljudske mladine Jugoslavije

(Dalje)

72

Za vodstvo in pomoč organizacijam se ustanavlja pri centralnem komiteju Ljudske mladine Ljudske republike:

a) organizacijsko inštruktorski oddelk, b) oddelk za kadre, c) oddelk za propagando in agitacijo, d) oddelk za združništvo, e) oddelk za delo s šolsko mladino, f) oddelk za delo z Zvezo pionirjev, g) oddelk za delovne akcije, h) oddelk za fizikulturo in vojaško vzgojo mladine, i) finančni oddelk in j) obči oddelk.

Zaradi vzgoje mladine in skrbi za življenje mladine, bolj organiziranega sodelovanja mladine pri delih, sestavlja centralni komitej Ljudske mladine Ljudske republike na velikih republiških mladinskih delovnih akcijah štabe mladinskih delovnih brigad, štabi mladinskih delovnih brigad odgovarjajo za svoje delo centralnemu komiteju Ljudske mladine Ljudske republike.

Centralni komitej Ljudske mladine Ljudske republike ima pravico v soglasju s centralnim komitejem Ljudske mladine Jugoslavije ustanavljati nove in ukinjati obstoječe oddelke in odseke.

73

Centralni komitej Ljudske mladine Ljudske republike postavlja kontrolno komisijo, ki rešuje prošnje in pritožbe članov in organizacij Ljudske mladine Ljudske republike.

74

Nadzorna komisija ima nalogo nadzirati hitrost in pravilnost delovanja oddelkov centralnega komiteja Ljudske mladine Ljudske republike ter finančno in materialno poslovanje centralnega komiteja Ljudske mladine Ljudske republike. Komisija šteje 5 do 7 članov.

Nadzorna komisija odgovarja za svoje delo kongresu Ljudske mladine Ljudske republike.

XII.

Najvišji organ Ljudske mladine Jugoslavije

75

Najvišji organ Ljudske mladine Jugoslavije je kongres Ljudske mladine Jugoslavije. Centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije sklicuje kongres Ljudske mladine Jugoslavije najmanj enkrat v treh letih. Izredni kongres se lahko skliče po sklepu centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije, ali na zahtevo najmanj treh centralnih komitejev Ljudske mladine ljudskih republik. Centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije mora objaviti sklicanje in dnevi red kongresa najmanj dva meseca pred njegovim zasedanjem.

76

V primeru, da centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije ne skliče izrednega kongresa v času, ki ga predvideva Statut, imajo organizacije, ki so zahtevale sklicanje izrednega kongresa, pravico, sestaviti organizacijski komitej, ki bo imel pristojnost centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije v pogledu sklicanja kongresa.

Število delegatov za kongres Ljudske mladine Jugoslavije določa centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije.

77

Kongres Ljudske mladine Jugoslavije: a) se seznani s pismenimi poročili centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije in nadzorne komisije in o njih odloča;

b) določa splošno linijo dela in naloge Ljudske mladine, sprejema sklepe, ki so obvezni za vse članke organizacije Ljudske mladine Jugoslavije;

d) voli centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije in nadzorno komisijo;

78

Centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije vodi organizacijo v razdobju med dvema kongresoma in predstavlja Ljudsko mladino Jugoslavije tako v naši državi kot v inozemstvu.

Število članov centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije in nadzorne komisije določa kongres Ljudske mladine Jugoslavije.

Sestanek centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije sklicuje njegov sekretariat najmanj enkrat v šestih mesecih. Če sekretariat v določenem roku ne skliče sestanka centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije, ga lahko skliče najmanj tretjina članov centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije.

79

Za vodstvo organizacije med dvema sestankoma centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije voli centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije iz svojih vrst sekretariat. Sekretariat sestavlja predsednik centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije in 10 članov. Sekretariat organizira, pomaga in nadzira izvajanje sklepov kongresa Ljudske mladine Jugoslavije in centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije. Postavlja voditelje in članke oddelkov oblastnih pokrajinskih in centralnih komitejev Ljudske mladine ljudskih republik; imenuje redakcije listov in časopisov ter vodstva založniških podjetij centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije; dovoljuje odhod predsednikov okrajnih, mestnih, rajonskih in univerzitetnih komitejev, odhod članov in predsednikov komitejev velikih mest, članov oblastnih pokrajinskih in centralnih komitejev Ljudske mladine ljudskih republik.

80

Zaradi boljšega vodstva in večje pomoči organizacijam se ustanavljajo pri centralnem komiteju Ljudske mladine Jugoslavije:

a) organizacijsko inštruktorski oddelk; b) oddelk za kadre; c) oddelk za propagando in agitacijo; d) oddelk za delo s šolsko mladino; e) oddelk za delo s študentsko mladino; f) uprava za delo z Zvezo pionirjev; g) oddelk za delovne akcije; h) oddelk za fizikulturo in vojaško vzgojo mladine; i) oddelk za zveze z inozemstvom; j) finančni oddelk in k) obči oddelk.

Zaradi vzgoje mladine in skrbi za življenje mladine, bolj organiziranega sodelovanja mladine pri delih postavlja centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije na zveznih mladinskih delovnih akcijah štabe delovnih brigad. Ti štabi odgovarjajo za svoje delo centralnemu komiteju Ljudske mladine Jugoslavije.

Centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije ima pravico, da z ozirom na potrebe ustanavlja in ukinja obstoječe oddelke in odseke.

81

Centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije postavlja centralno kontrolno komisijo, ki rešuje prošnje in pritožbe članov in organizacij Ljudske mladine Jugoslavije.

82

Centralna nadzorna komisija ima nalogo nadzorovati hitrost in pravilnost delovanja oddelkov centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije ter njegovo finančno in materialno poslovanje. Ima 5 do 7 članov. Centralna nadzorna komisija odgovarja za svoje delo kongresu Ljudske mladine Jugoslavije.

XIII.

Nagrade in kazni

83

Za zavestno delo in ustrezno izpolnjevanje nalog organizacije morejo biti organizacije in člani Ljudske mladine Jugoslavije pohvaljeni in nagrajeni.

Centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije predpisuje s posebnim Pravilnikom o nagradah pohvale in nagrade v organizaciji in način podeljevanja.

84

Za neizvrševanje nalog in kršenje Statuta organizacije more biti član Ljudske mladine kaznovan z opominom, z ukorom in strogim ukorom. Za delo proti načelom in interesom organizacije more biti član Ljudske mladine kaznovan z najtežjo kaznijo — z izključitvijo iz organizacije Ljudske mladine. Najtežjo kazen je treba uporabiti takrat, ko so bili zamenjani ostali vzgojni ukrepi.

S čiščenjem nedostojnih članov se organizacija Ljudske mladine učvrščuje in krepi.

85

Sklep o kaznovanju člana Ljudske mladine izda njegova osnovna organizacija. Sklep o strogem ukoru in o izključitvi člana Ljudske mladine iz organizacije je polnoveleaven šele po odobritvi višjega vodstva.

FIZIKULTURA

Akademija v Središču

V nizu telovadnih akademij, ki jih prirejajo telovadna društva našega okraja v okviru republiškega tekmovanja in akademijskih točkah, je priredilo TD Središče letos 30. januarja svojo društveno akademijo. Središče ima staro telovadno tradicijo, saj je že od nekdaj bilo eden najmočnejših centrov telesno-vzgojnih organizacij v našem okraju. Vendar je danes številčno stanje članstva majhno, ker se mladina ne vključuje v dovoljni meri v telovadno društvo, starejši telovadci pa se večinoma držijo postrani. Kljub tem zaprekam so pokazali člani TD Središča, da se z velikim veseljem in požrtvovalnostjo udeležujejo v telovadni organizaciji in so kot dokaz izvedli pred nabito polno dvorano, v kateri je bilo okoli 400 gledalcev, dobro uspešno telovadno akademijo.

V uvodnem govoru je predstavnik društva nakazal težave, ki jih telovadno društvo preživlja ter povabil navzočo mladino, naj se vključi v njihove vrste in tudi na polju telesne vzgoje doprine svoj delež k izpolnitvi naše prve in največje naloge petletnega plana.

Prvi so nastopili pionirji in pionirke z vajami z zastavicami, ki so določene za okrajni zlet. Najmanjši telovadci so izvedli svojo vajo strumno in zelo skladno. Mladinke so pokazale prosto vajo graditeljev proge »Ovdje je mladost«. Pri mladinkah je od lanskega leta v obvladovanju vaj in v izvajanju samem opaziti viden napredek. Nato so se enkrat nastopili pionirji in pionirke s krajšo prosto vajo domačega avtorja, ki so jo istotako izvedli na splošno zadovoljstvo. Mešana vrsta članov in članice je pokazala preskoke čez konje. Izvajanje je nekoliko oviral premajhen prostor, vendar smo videli nekaj lepo izvedenih preskokov, potrebno bi bilo le polagati večjo pažnjo na držo nog. Članska vrsta je nastopila na drugo. Pri tej točki se je posebno jasno pokazalo pomanjkanje mlajšega naraščaja pri moških telovadcih. Na drugo so nastopili samo starejši telovadci, ki jim gre vse priznanje, da so po svojih možnostih pripomogli k uspehu akademije. Pokazali so, da so imeli nekajkrat veliko znanja in sretnosti, vendar jim zaradi pomanjkanja treninga ni vedno vse uspelo.

Za neizvrševanje sklepov organizacije more biti voditelj Ljudske mladine kaznovan z začasno izključitvijo iz vodstva. Voditelju izreče kazni višje vodstvo.

86

Kaznovani član Ljudske mladine ima pravico, da se pritoži vsakemu vodstvu, všteti tudi Centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije in kongres Ljudske mladine Jugoslavije.

XIII.

Imetje in finančna sredstva Ljudske mladine

87

Viri finančnih sredstev Ljudske mladine so: članarina, dohodki od tiska, raznih publikacij ter mladinskih podjetij, dohodki prireditelj razstav in podobnega, razni denarni in drugi prispevki.

88

Vsi člani Ljudske mladine plačujejo članarino v višini, ki je določena s Finančnim poslovnikom centralnega komiteja.

Finančno poslovanje vseh organizacij in vodstev se vodi na osnovi Finančnega poslovnika centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije.

89

Sleherno vodstvo Ljudske mladine odgovarja svoji organizaciji in višjim vodstvom za pravilno poslovanje z imetjem in finančnimi sredstvi Ljudske mladine.

XIV.

Organizacije Ljudske mladine v Jugoslovanski armadi

90

Organizacije Ljudske mladine v Jugoslovanski armadi se organizirajo in delajo na osnovi Statuta.

XV.

Zveza pionirjev

91

Zaradi pomoči pri vzgoji otrok snuje Ljudska mladina organizacije Zveze pionirjev in jih vodi. Odreja svoje najboljše člane za delo s pionirji.

Organizacije Ljudske mladine morajo vsakodnevno skrbeti za delo pionirske organizacije. S sodelovanjem z množičnimi ljudskimi organizacijami in posvetovalnimi organi ljudskih oblasti si Ljudska mladina prizadeva, da dobi od teh organizacij in ustanov polno pomoč pri vzgoji članov Zveze pionirjev pri zagotavljanju materialnih sredstev za delo organizacije Zveze pionirjev — pionirskih domov, postaj mladih prirodoslovcev in mladih tehnikov, taborišč, letovišč, železnice in drugega.

Centralni komitej Ljudske mladine Jugoslavije in centralni komiteji Ljudske mladine ljudskih republik izdajajo liste in literaturo za Zvezo pionirjev.

zaradi oslabiljenje postave ni moglo pokazati običajne igre, medtem ko so Ptujčani predvedli precej dobro igro, kateri se je poznal sistematični zimski trening. Sigurno je, da bodo sčasoma postali nevaren nasprotnik TD Središča, ki v pretekli sezoni v okraju ni imelo resnega konkurenta. Pri Središču je bil najboljši Panič, pri Ptujju pa Požlep.

NOGOMET

SD Miličnik Ptuj je igral v nedeljo prijateljsko nogometno tekmo s SD Miličnikom iz Trboveli. Po boljši igri v obeh polčasih je zmagal SD Miličnik Ptuj z rezultatom 6:2.

ORODNA TELOVADBA

V našem okraju imamo nekaj društev, ki imajo vse pogoje za kvalitetni dvig svojih orodnih telovadcev, ker imajo odgovarjajoče prostore, glavna orodja in tudi že nekaj izvežbanega kadra. Zato je sklenila Telovadna zveza Slovenije prirediti v Ptujju okrajne predelave orodnih vaj, ki bi se vršile po dogovoru enkrat ali večkrat mesečno pod vodstvom zveznega inštruktora. Na teh predelavah bi se vezbale prvine in vaje, ki so določene za letošnja okrajna in republiška tekmovanja ter se vzgajali novi kadri za poučevanje in populariziranje orodne telovadbe v naših društvih. Zaenkrat bi predvsem prišli v poštev telovadci iz Ptujja, Ormoža, Središča, Markovcev in Strnišča, kjer imajo že kolikor toliko urejene telovadnice in orodje. Prva predelava vaj za člane se je vršila v nedeljo, dne 6. februarja, ob 8. uri zjutraj v telovadnici TD Ptujja v »Mladiki«. Pozivamo vsa imenovana društva, da sigurno pošljejo svoje telovadce, ki že imajo nekaj znanja v orodni telovadbi in bi se želeli izpopolniti. V poštev pridejo mladinci in člani, za članice in mladinke bo predelava vaj na kasnejši termin. Okrajni telovadni odbor bo razpisal za okrajno prvenstvo v orodni telovadbi prehodni pokal. Vaje za to tekmovanje se boste najlažje naučili na omenjenih predelavah. Zavedajte se važnosti predelave za dvig orodne telovadbe pri nas in pridite vsi! Vabljeni so seveda tudi telovadci ostalih društev. Predelava vaj bo končana do 11. ure, tako, da se boste lahko vrnili s predpol-danskimi vlaki domov. Stroške prevoza nosijo društva. OTO Ptuj.

Šah

Z mladinskega turnirja za prvenstvo Slovenije med 15. in 30. januarjem 1949 v Mariboru je odnesel 16-letni Podkrajšek Janez iz Ptujja zmago in postal s 13 točkami mladinski šahovski prvak Slovenije za leto 1949.

Za izobrazbo ljudi naše vasi

Polenshak, febr. 1949. Ker sovražimo zaostalost, se nas je 31 moških in 13 žensk vpisalo v izobraževalni tečaj kot redni slušatelji. Za predavanja v torkih in petkih popoldne porabimo po 4 ure. Zelo nas zanima predmet iz kmetijstva, pa nimamo za to predavatelja. Če nam ne bo nikdo pomagal, bomo naprosili enega izmed naših učiteljev. Par tečajnikov se le počasi zresnuje. Ko se bodo zavedli, da je izobrazba največje bogastvo, pri predavanjih ne bodo ovirali slušateljev in predavateljev.

Na tečaju v Ptujju

Stoperice, febr. 1949. Tov. Adolf Franc se je kot poročevalec za finance KLO Stoperice udeležil letos januarja v Ptujju okrajnega tečaja poročevalcev za finance. Z zanimanjem je sledil predavanjem in diskusijam o našem finančnem gospodarstvu, da bi si pridobil čim več znanja za izvrševanje finančnih nalog na področju našega KLO. V znak priznanja za uspeh na tečaju in vzpodbude za praktično in pravično delo na terenu je prejel za nagrado knjigo »V. kongres KPJ«. V raznih vprašanjih se bomo sedaj pogostje obračali k njemu po pojasnila in mu pomagala izvrševati naloge finančnega plana našega področja in države.

Prešernova knjižnica bo že letos novembra izdala za leto 1950 svojim naročnikom delno ilustrirane knjige:

1. Koledar Prešernove knjižnice za l. 1950.
2. Spomini na partizanska leta. IV. knjiga.
3. Iljin-Segal, Kako je človek postal velikan. I. knjiga.
4. Ivan Cankar, Na klancu in druge zgodbe.
5. Jack London, Železna peta.

Sprejemanje naročnikov se bo vršilo samo do 1. maja 1949. Naročila z dn 65.— prevzamejo poverljivi našega okoliša ali Podružnica slovenskega knjižnega zavoda v Ptujju.

OBVESTILO

Mestni odbor ZB NOV obvešča vse svoje člane, da se bo vršil redni letni občni zbor dne 16. februarja ob 18. uri v prostorih MLO-ja.

Dnevni red občnega zbora je sledeči:

1. Otvoritev;
2. Izvolitev delovnega predsedstva;
3. Izvolitev zapisnikarja in dveh overovalcev;
4. Izvolitev kandidacijske komisije;
5. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika;
6. Poročilo nadzornega odbora;
7. Razrešnica staremu odboru;
8. Volitve novega odbora;
9. Plan dela za leto 1949;
10. Predlogi in sklepi;
11. Slučajnosti.

Pozivamo članstvo, da se občnega zbora polnoštevilno udeleži.

Odbor.